40րդ ՏԱՐԻ — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 23 ՆԻՍԱՆԻ 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1909 — ԹԻՒ 1535

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
ՊՈՒԼՒՄ, ՊԱՊՐ—ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ
Էպուսսուուտ (Սեփեթճի) փողոց Թիւ 38

BUREAUX DU JOURNAL ՀԱՅՐԵՆԻՔ
Avenue de la Sublime-Porte rue Eboussuoud No. 38
CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ
ՕՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆԱՐԴԱՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ Համար . . . . . 300 Թիւ 75 Դրչ. Մէջիտ
» » . . . . . 450 » 40 » »
Գաւառներու . . . . . 300 » 100 » »
» . . . . . 450 » 50 » »
Օտար երկիր երկօրեայ . . 300 » 25 Ֆրանք
» » տասնօրեայ . . 300 » 30 »
Ռուսիա . . . . . 300 » 10 րուպլի
(Միւս պայմանները տեսնել 4րդ երեսը)
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ պրլ գրութիւնը
ետ չի դարձուիր։

درعليه باب عالى جاده‌سنده ابوالسعود سوقاغى نومرو ۳۸
غزته‌سى اداره‌سنه «هايره»

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ
ՄԻԿ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՌ
ԿՈՐՍՏԵԱՆ ԵՐԿԻՒՂ

Անկէն կոչւ ուր կաթոլիկ Հայ մը կայ որ կը պահէ իր պահին մէջ սիրոյ և պարծանքի ղգացում մը իր ցեղին համար — որ կըրած է իր ինքնուրոյն դոյութիւնը պահպանել ղարհուրելի հալածանքներու և մարտիրոսութեանց մէջ — լսողը մը կը բարձրանայ Գոյունեանի դէմ, որպէս մարդու մը դէմ որ եկաւ սպրդեցաւ ազգային պաշտօնական կեանքին մէջ ոչ ուրիշ նպատակով, բայց եթէ միայն առաջ համար անոր այնպիսի ուղղութիւն մը, որ Հայ-կաթոլիկ հասարակութիւնը գադրի աշխարհականներէ կառավարուելէ և անցնի բոլորովին կղերին վարչութեան և մտաւակարարութեան տակ։

—Ես աշխարհականներու հետ գործ չունիմ, կ'ըսէր այս կրօնաւորը, երբ Եմինեանէն Պատրիարք կը հրաւիրէր դիմել Հայ-կաթոլիկ Պատրիարքութեան մտաւակարարական իրաւունքներէն իր ձեռքն անցընելը իրեն բարձրագոյն իշխանութիւն։ Գոյունեան, ինքը կրօնական, ինքը Հռոմի առաքեալ, չէր ուզեր իսկ գլուխը գարձնել ու բարև մը տալ Վարչութեան աշխարհական անդամներուն, որոնք սրահին մէջ խոնարհաբար հաւաքուած կ'սպասէին որ ան հաճի ճանչնալ Վարչութիւնն իբր ձեռնհաս մարմին մը Հայ-կաթոլիկ հասարակութեան գործերը վարելու։ Պապին առաքեալը՝ յոխորտաբար դուրս կելլէր սրահէն, առանց իսկ զինքն ետ կանչելու խորհրդակցել անոնց հետ, և կը թողուր պահնիք իր հետին, իր արհամարհանքին ծանրութեան տակ ընկճուած։

Անտարակոյս, երկիւղ մը կար ներկայ Հայ-կաթոլիկ Վարչութեան անգամոց սրտին մէջ որ զինքը տեղահան ընելու սիրտն ու յանցանքը գործած մէջտեղնէն, հարկ սեպիչին ետդռնէ առնել Գոյունեանէն որ պիտի հպատակի ժողովներու որոշումին։ Ինքը, ինչպէս գիտենք, աշխատեցաւ նախ չերգնուլ, բայց իր սարսափած արձանագրութեան թիախանձանքին վրայ, տեղահանութիւնը ձեռքէն չի փախցնելու համար, կատարեց երդումը, Ցիւսեանեաններու յատուկ ոգզիով մանրապաղը։ Ձշմարտութիւնն այն է որ այսպիսի երդումով մը կրօնաւոր մը իր լոզին առջև միշտ ինքզինքը ազատ կը նկատէ, Յոզնակը որ Գոյունեան մը անկիզ հաւատք ալ չի կրնար ունենալ Եգիպտոսի հայերն ոնկը զինքը մօտէն կը ճանչնան, հաստատակ են անոր պատրիարքական Թեկնածութեան։ Անոնք ալ գիտեն, և անշուշտ մեզմէ լաւ, Թէ Գոյունեան վտանգաւոր տեսակէն կզեր մըն է, հոգւոյն ու սրտով հակառակ այն ժողովրդավարական վարչական դրութեան որ, քիչ շատ մոցուած է Հայ-կաթոլիկ հասարակութեան մէջ ալ և որուն պահպանման համար Հակահասունեան և Հասունեան կռիւները տեղի ունեցան Ժամանակին։

Հիմակ որ ժամանակ է այդ վարչական սկզբունքը ամէն տեղ ընդլայնելու և ժողովուրդին ներկայացուցիչներուն առջեւ ազգին հաշուետուութեան դռները բանալու, և անոնց վարչութիւնը, մտաւակարարութիւնը ժողովուրդին յանձնելու միշտ աւելի լայնօրէն, Հռոմ կը ղրկէ այս ամէն արգար ցանկութիւններուն ընդդիմացող կղերականներ մը որ ազգէն բոլորները յանդուգն կը սուրհէ որ անցեր է։

Հայ-կաթոլիկ հասարակութիւնը Գոյունեաններու ուղղութեան ներքեւ պիտի մահանայ կորստեան, և այս կորուստը ընդհանուր Հայ ազգին համար անդարմանելի պիտի ըլլայ։

Վտանգը իրական է։ Ժամանակ է արթուն ըլլալու։

ՆՈՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐՈՎ ԱՆՁԻԿԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՋԷՕՐ ՀԻՒՍԷՅԻՆ ՓԱՇԱՅԻՆ ՊԱՐԱԳԱՆ

Որչափ առեն որ հին բէժիմը տեւեց Օսմ. կառավարութիւնը կրցաւ, առանց դատապարտելի ազդորել հայերը իրենց քնակավայրէն հեռու տեղեր, բանտարկել զանոնք իրենց ծննդավայրերուն մէջ, թոյլ չտալ որ տեղափոխութիւն մը կատարին և ոչ իսկ ուեւէ արտօնագրի համար։ Ան կ'ըսէր այս վարչական անօրինութիւնները հայերն երկրին վնասակար ըլլալէ զգլխելու համար։

Երբոր նոր բէժիմը եկաւ, ամէն ոք մտածեցինք ըրաւ գաւառներու մէջ հաըլսատանդիչ հեռացը, ընդ որս, Քիւթահեր, և ամէն ոք մտածեց թէ պէտք է որ կառավարութիւնը վարչական տեսութեամբ հեռացնէ այս հարստահարիչներն իրենց չհատատակութեանց գաշտէն, որպէսզի ժողովուրդը սկսի չունչ առնել, ազատելով անոնց ներկայութենէն։ Օհ, պատասխանեցին այն ատեն Երիտասարդ—Թուրքերը, ձեռուընին Սահմանադրութեան տեսարկին վրայ գրած, այդ մարդիկը այժմ խղաճցիներ են, և իրը քաղաքացի չեն կրնար, առանց դատաստանի և միմիայն վարչապես, ոչ է պատժական անօրինութեան մը ենթարկուիլ։ Կը խաղա՞ք կոր անոնց քաղաքացիական իրաւունքներով.

Մենք որ հակառակ չէինք անոնց դատուելուն, պատասխանեցինք.—ուրեմն դատի քաշեցէք զանոնք։ Սակայն ընդհանուր ոգիս մըն էր։ Ականջ մը չկար որ պատրաստ ըլլար լսելու զայն, դասերն ուեւէի դժուար գործ մը ըլլալով յաչս Երիտասարդ—Թուրքերուն, քան թէ ըստ հին բէժիմին, վարչապես աքսորելը։ Այնպէս որ այսօր երկրին մէջ ահաւոր թիւով չարագործներ կան, որոնց մասին չի գործադրուիր կոր ոչ հին բէժիմի վարչական պատուհասականները, ոչ ալ նոր բէժիմին տրամադրած օրինական խստութիւնները։

Կարծոյ կուսակալը տեղեկագրած է Բ. Դուռը թէ անհրաժեշտ է որ Հիւսէյին փաշան հեռացուելու Պայազիտի կողմերէն որպէսզի կարենայ անդորրութիւնն և նոր սահմանադրական կարգն ուսարքը հաստատել Պայազիտի սահմանքին մէջ։

Ներքին գործոց նախարարը չկրնար հեռացնել վարչական ցնորհութեամբ ո՛չ այդ ո՛չ ալ անոր նման չարագործները։ Սահմանադրական սկզբունքով ահա նախարարը չղթայուած է անգօր։ Ինչ բանտ ունին այս Քիւրտերը։ Ժամանակ մը Սուլթան Համիտն էր որ կը պաշտպանէր զիրենք հիմա ալ Սահմանադրութեան սկզբունքներն են։ Բաղդը ու երջանիկ երկիր։

ԵԼԵՄՏԱԿԱՆ գործերու մէջ համաձայնութիւն ձեռք բերելու համար ներսպա ղրկուած 11 պատգամաւորներ 15 օրէն կը վերադառնան Պոլիս։ Ասոնք ալ և այլ կառավարութիւններու կեդրոններ պիտի ղրկուին իբր ներկայացուցիչներ։

ԳԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԸ
ԵՐԷԿԻ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏԸ

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի ևս, երէկ կիրակի, Յունգիւղի Գալֆաեան Որբանոցի հիմնադիր Սրբոյն Մայրապետի մատուռն տարեդարձին առիթիւ պատարագ մատուցուեցաւ անդորն Ս. Սահակեանոս եկեղեցիին մէջ։

Բաւական հոծ երկսեռ բազմութիւն մը եկած էր ներկայ դտնուելու սոյն արարողութեան։

Պատարագիչն էր Տ. Գրիգորիս Վ. Պալաքեան որ ոգեհամսօս քարոզով մը դրուատաբանեց Սրբոյն Մայրապետին, գծելով անոր քնդմնատոր կանացին գլխաւոր գիծերը։ Ցիշեց նաև Շահնազարեան վարդապետը և Ներսէս Պատրիարք Վարժապետեանը որոնք գլխաւոր նորոգութիւններն ու քաջալերիչները եղած են Սրբոյն Մայրապետին և անոր առաջին գժուար քայլերուն ծլման։

Ցետոյ քարոզիչը բազդատութիւն մը ըրաւ Գալֆաեան Որբանոցին և ուրիշ ազգային նմանօրինակ հաստատութեանց միջև և ըսաւ թէ՝ մինչ միւսները օր ըստ օրէ քայքայման և կազմալուծման կը մատնուին, ընդհակառակը Մեծապետին աղջկանց Որբանոցը կը բարգաւաճի և կը յառաջդիմէ, կամաց կամաց տիպար հաստատութիւն մը դառնալով։

Եկեղեցական արարողութենէն ետքը Պալաեան վարդապետ և Որբանոցին բարեկամ ծանօթ ազգայիններ ուղղուեցան Որբանոց, որուն մատուռին մէջ կը հանդչի Սրբոյն Մայրապետի աճիւնը։

Հոն եւս հոգեհանգիստ կատարուեցաւ, որու ներկայ էին խնամակալ տիկիններէն, Տիկ. Վասիլիկ Գարակէօզեան, Տիկ. Մ. Փափազեան, Տիկ. Մարի Շահազ, Տիկ. Էլիզա Տէր Յարութիւնեան և Տիկին Հերիքա Շալճեան, նոյնպէս խնամակալ Բարթող էֆ. Թէլհան։

Պալագեան վարդապետ մատուռին մէջ ևս իօսք առնելով, արգար գովեստը ըրաւ խնամակալուհի տիկիններուն և Բարթող էֆ. Թէլհանի որոնք իրենց անգուլ չանքերովը վերականգնած են Որբանոցը որ վերջնական քայքայման մը մատնուած էր քանի մը տարի առաջ։

Հոգեհանգիստէն վերջը ներկայ հրաւիրեալները առաջնորդուեցան ճաշասրահը ուր որբահետներուն հետ սեղան նակից եղան առատ ու համով ճաշի մը։

Խնամակալուհի տիկինները բոլոր ներկաներուն շնորհակալութիւնները ընդունելին իրենց ճշմարտապէս օգտակար գործունէութեանը համար, որուն մասին պիտի խօսինք մտանաւորապէս, երբ տեղեկութիւններ ստանանք մեր ընթերցողներուն ներկայացնելու արդիւնքին անցեալ տարուան մատակարարութեան հաշիւը։

Ներկաները գովեստով յիշատակեցին Տիկին Վասիլիկ Գարակէզեանի ընթացքը, որ ամէն տարի ներկայ կը գտնուի տարեդարձի հանդիսին, թէև այդ տարեդարձը ճիշդ իր անուան տօնախմբութեան օրը կը պատահի, տպագուցանելով այսպէս այն գորովը ու գութը զոր կը տածէ դէպի իր խնամեալ Որբանոցին մանուկները։

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԽՄՈՐՈՒՄ

Մեծ քայլ անդադրում աչխատութիւն մը սկսած է մեր մէպուսներուն մաքին ու սրտին մէջ։ Ամէն ոք երկիւղը փրկել կ'ուզէ իր յատուկ կերպովը։ Առկից յառաջ եկած է նոր խմբումներ, կուսակցութիւններու կազմութիւններ։ Տեմոկրատական կուսակցութեան հիմնադիր Տօքթ. Ռզաթ Թէմօ կը յանուանէ թէ՝ իր կուսակցութեան դազմութիւնն արդէն իրագործութիւն մըն է։

Նման Իթթիհատ-Թէրաղգին, ան ալ պիտի գործէ Մէպուսական Ժողովին թէ՛ դուրս և թէ՛ ներս։

Մէհրութիյէթ Ֆըրգասը անուանով ուրիշ կուսակցութիւն մըն ալ կազմած է Ջանիւք և աշխատութեամբ Տօքթ. Ռիզա Նուրի։ Այս երկուքն ալ կը յայտարարէին թէ 30ական մէպուս անդամ ունին։

Երէկուան Օսմանիճեր Լոյսը, որուն մէկ թղթակիցը անուանութիւն մը ունեցեր է այս խնդիրներուն վրայ Տօքթ. Ռիզայի հետ, կը յանուանէ թէ երկու կուսակցութիւնները միացած են։ Եթէ այս լուրը ճիշդ է, 60 հոգիէ նոր խմբակ մը պիտի դառնայ Մէպուսական Ժողովին մէջ։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ Հայ մէպուսներուն դիրքը։ Սապահ չաթմի օր կ'իմացնէր թէ հայ մէպուսները համաձայնած են Իթթահատ Թէրաղգիի հետ։ Մենք դնա այս մասին տատդան մը չկրցանք իմանալ հայ աղբիւրներէ։

Գերմանական թերթերէն սակայն կը հասանէ թէ Հայ մէպուսներուն մեծ մասը ոչ թէ Իթթիհատ-Թէրաղգիի, այլ Տօքթ. Ռիզայի հիմնած ռամկավարական կուսակցութեան մէջ մտնել որոշած են։ Կուսակցութեան ծրագիրն ալ որ հրատարակուած է, կը բաղկանայ 15 յօդուածներէ, որոնք հասարակաց անդիքը կը պարունակեն և ոչ մէկ բան մասնաւորապէս նոր կամ չհանդուրժական։ Ուշադրաւն է 13 յօդուածը որ կը սրբամտիրէ թէ ներկուսականները ոչ թէ վհատութեան, ինչպէս հիմա սովորութիւն է, այլ սանձահարներէն ընտրուելու են։

Ահուան ալ իր անձնէն կը վերաձոյն։ Պէրաթի մէպուս Իսմայիլ Ռէմալ պէյ, երէկ կիրակի օր, իր համակարծիք բարեկամներուն հետ նիստ մը ունեցաւ։

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՈՒՆ
ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՍՏՈՒԳՈՒԹԻՒՆԸ

Տեղական ֆրանսերէն թերթի մը մէջ—Ժեօն-Թիւրք—կը գտնենք հետեւեալ զարմանարաշ լուրը, զոր անչուշտ ուրիշ պաշտօնակիցներ ալ հրատարակած են, քանի որ այդ լուրը, որ չենք ուզեր կը վերաբերի, բոլոր կը թուի պաշտօնական ըլլալ։

«Ամէն մարդ գիտէ թէ վերջին ատենները ջ. դաքին մէջ ժանտահարդ և թանչքի համաճարակ մը ծագած էր։ Թաղապետական իշխանութիւնը յուզուած այդ դէպքէն, յանձնախումբ մը կազմած էր լրջօրէն ապրարելու համար Տէրքոսի և Էյմալըի ջուրերը։

«Այդ քննութեան արդիւնքը ապացուցած թէ յիշեալ երկու ջուրերը լաճուելու չէին դար և խնամքով զատելէ ետքը միայն կրնային գործածուիլ։

«Այդ յանձնախումբին տեղեկագիրը բաւական ատեն կայ որ յանձնուեցաւ այդ ջուրերը բաժնող ընկերութիւններուն, բայց անկէ ի վեր մինչեւ այսօր անոնք ոչ մէկ պատասխան տուած են թաղապետական իշխանութեան։

«Ընդհանուր Ապահովութիւնը հրահանգ տուաւ ոստիկանութեան, ոստիկանզօրայ եւ այս պատճառաւ միւս պատասխանատուներուն՝ այլ եւս բնաւ չգործածել այդ ջուրերը։»

Ընդհ. Ապահովութեան նորահաստատ Տնօրէնութիւնը ապէկ կը հոգայ իր պաշտօնակիցները, ըսելիք չկայ. բայց մենք կը կարծենք միամտորէն՝ որ իր պաշտօնն է ժողովուրդին առողջութեանը համար ալ հոգ տանիլ, մինչդեռ ինք կը բաւականանայ «ոստիկանները, ոստիկան զօրքերը և իր պաշտօնատան պաշտօնեաները» համաճարակի դէմ պաշտպանելով։ Արդեօք ժողովուրդը երթայ լմնցնէն ոստիկան-միտուճր արձանագրուի ժանտահարդ և թանչքի սպառ մնալու համար...

ԲՈՂՈՔ
Ա.ՐՀ. Պ. ԵՊՍ. ԳՈՅՈՒՆԵԱՆԻ ԴԷՄ

Գահիրէ, 29 Նոյեմբեր 1909

Առ Պատուարժան Խմբագրութիւն
ՀԱՅՐԵՆԻՔ ցրագրոց
Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Տիար Խմբագիր,

Ներփակեալ Ձեզ կ'ուղարկեմ տեղւոյս Հայ Կաթոլիկէ հասարակութեան Վարչական Ժողովոյ արտաքոյ կարգի մը նիստի տեսնազրութեան պատճէնը, որ տեղի ունեցաւ տեսոյն 27ին կ. Պատրիարքի ընտրութեան օրակարգով։

Բարեհաճեցէք հրապարակել զայն Ձեր ազգօգուտ թերթի յառաջիկայ թիւերէն միոյն մէջ, ըստ փափագանաց և որոշման Ժողովոյ, և ընդունիլ մեր շնորհակալիքը։

Մնամ յարգանօք
Նախագահ
ԵԱԳՈՒԻՊ ԱՐԹԻՆ ՓԱՇԱ

ՀԱՅ-ԿԱԹՈԼԻԿ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ

Արտաքոյ կարգի նիստ Վարչական Ժողովոյ, գումարեալ ի 27 Նոյեմբեր 1909, երեկոյեան ժամը 5ին, ընդ նախագահութեամբ Ն. Վ. Եպս. Սրբոյն փաչայի։ Ներկայ են աչխարհական 7 անդամք ևս։

Տեարք Յակոբ պէյ Թարահեան, Բիւզանդ Մասրաֆ, Թօրճ Օզիա պէյ, Թէրթէրեան Պաղտասար, Էմմն Հիւտիէ, Օհան Գալըճեան և Լաթիֆ Խոսիկեան։

Օ Ր Ա Կ Ա Ր Գ.— Ընտրութիւն Կ. Պատրիարքի ի Կ. Պոլիս

Վարչական Ժողովը, նկատելով որ Սուրբ Եկեղեցին բարի ուսերու-թեամբ կը հրամայէ որ Պասկէ Խորհուրդ մը կատարուելէ առաջ երեք անգամ Ծանուցումները ըլլան, ու եթէ մէկը գիտէ պատկելոյ դէմ կրօնական կամ քաղաքական ո և է արգելիչ պարագայ մը, զայն յայտարարէ, նոյնն ուրիշ ձեւի տակ կը դտնուի նաև մեր հայկական արարողութեանց մէջ Քահանայի ձեռնադրութեանց Լայնի համար, երբ կը հարցուի Ժողովուրդեան թէ արժանի՞ է.—

Նկատելով որ Հայ Կաթոլիկէ ընդհանուր հասարակութիւնն այսօր իւր պատմութեան վճռագաւոր գարձուածքի մը երեք կը մօտենայ կ. Պատրիարքի ընտրութեան առթիւ, որն ամբողջ ազգին հետ պատկամ մը կը ներկայացնէ.—

Նկատելով որ այսպէս Ծանր պարագայի մէջ ամէն անհատ կամ ամէն ազգային մարմին պարտի իւր գիտցածին անվերապահ լսել պարզելէն, առանց անձնական պայքարի կամ նկատողութեանց.—

Նկատելով որ վիճակիս Առաջնորդ Արհ. Պետրոս Եպիսկոպոս Գոյունեան սոյն Ամթոռոյ ընտրելեաց կարգին մէջ թեկնածու է.—

Նկատելով որ յիշեալ Գերապայծառն ընդունած էր եգիպտոսի Առաջնորդութիւնն, կանխաս գիտնալով հանդերձ որ Հայ Կաթոլիկէ Հասարակութիւնն ունէր հոս հիմնական Կանոնագիր մը զոր պարտէր յարգել ու յարգել տալ, մինչդեռ նա անտեսի խոչընդոտներ յարոյց անոր գործադրման դէմ.—

Նկատելով որ նա թէպէտ բաւական անդամներ նախադահեց տեղւոյս Ժողովներուն, բայց չկրցաւ իւր փոքրիկ հօտն չհանել ու կառավարել, և երկու տարուան չզլանի ձգձգումներէ և ահագին ժամանակի կորստենէ ետքն, ամէն ինչ երեսի վրայ թողլով հեռացաւ Եգիպտոսէն ամիսներէ ի վեր.—

Նկատելով որ կրօնաւոր մը կրնայ օժտեալ ըլլալ շատ բարի ձիրքներով ու լաւ տեսուչ հանդիսանալ կղերականի մը, բայց կը պատահի երբեմն որ երկար տարիներ միայն այդ միջավայրի մէջ մնած ու վարժուած անձ մը դժուարաւ բարեփոխէ իւր ընթացքը, և երբ նա լայն տարածութեան մէջ մնայ, կը չարունակէ աչխարհային յարաբերութեանց առթիւ իսկ ինքզինքը կարծել իբր նորընծայ աչակերտաց առջև.—

Նկատելով թէ քանի որ Գոյունեան Գերապայծառ Եգիպտոսի նման սահմանափակ ու աղտոտ վիճակ մը չկրցաւ գոհացնել, ինքնիշխան կառավարել ուզելուն հետեւանօք, անխոհեմութիւն պիտի ըլլայ այսօր Հայ Կաթոլիկէ Հասարակութեան բարձրագոյն դիրքը բոլորովին նոյն յանձնելը.—

Վարչական Ժողովը, միաձայն հաւանութեամբ, մէկեալ պարզապէս կրօնական ու ազգային պատասխանատուութեան լսդմնաօրէն կատարման գիտումով և վստահ իրաւանց ու արդարութեան, կը յայտարարէ զայս Կ. Պոլսոյ Երեսփոխանական Ցարգ. Ժողովոյն, և Եգիպտոսի կողմանէ իբր ընտրելի կը ներկայացնէ Արհ. Պօղոս Եպիսկոպոս Թէքզեանը։ Այս նպատակաւ կ'որոշէ ներկայ նստին մէ պատճէնն իբր տեղեկագիր ղրկել առ Մեծ. Տեար Ալմանակ էֆէնտի Սաքըզ, ներկայացուցիչ Եգիպտոսի Հայ Կաթոլիկէ Հասարակութեան ի Կ. Պոլիս, ուստի Կ. Պատրիարքի ընտրութեան. և առ ի գիտութիւն համոյն ազգայնոց, ղրկել նաև մէկ մէկ օրինակ Հայրենիք և Մեծանուան Ամսագր թղթոց, խնդրելով այդ երկու Պատուական թերթերէն որ ըստիս տպագրեն իրենց առաջին թիւերէն միոյն մէջ։

Վերջացաւ նիստն ի ժամ 6.30 երեկոյեան.
Գահիրէ, 27 Նոյեմբեր 1909.

Ազգքանդրիոյ Հայ-Կաթոլիկ հասարակութիւնը չունենալով ցարդ դժբաղդաբար իր կանոնաւոր Վարչական Խորհուրդ, կը ձայնակցի լիովին վերոգրեալ տանեպրութեան և ջերմօրէն կը շնորհաւորէ Գահիրէի Վարչական Ժողովոյ յաջողելի անպսմնելն իրենց այս հայրենասիրական ձեռնարկին համար։

Ազգքանդրիա, 30 Նոյեմբեր 1909.

Խալիլ փաշա	Նուտուճ Զագճեան	Յովհ. Մաթոսեան
Նարտի Խայար	Փալճեան	Ց. Փախիճեան
Ն. Մ. Մասրաֆ	Է. Շամէ	

ՃՈՒՌՆԱԼՆԵՐԸ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԵԼՈՒ ՊԷՏՔԸ

Անգնակ օր, Երեսփ. Ժողովին մէջ վերակազմութեան խնդիրը լուծքի նկնած ատեն, յարգելի երեսփոխաններէն մէկ քանին բան որ, եթէ հրատարակուին Երզնկայի մէջ գտնուած ճուռնալուններն, վերակազմութիւնը կրնայ կատարուած կ'ըլլայ։ Նկատին վերջապէս Գործադրութեան ատեն, ուրիշ երեսփոխան մը ալ խորհրդ մը ատաւ, որով կը պահանջէր որ, կառավարութիւնը հրատարակութեան ազատութիւնը ապահովէ։ Մանաւանդ խնդիրը կը վերաբերէր Հայկական խնդրոյ քննութեան ատեն, ուրիշ երեսփոխան մըն ալ խորհրդ մը ատաւ, որով կը պահանջէր որ, կառավարութիւնը հրատարակութեան ազատութիւնը։ Մանաւանդ

թութիւնը նկատողութեան առաւ զաղաքային քննիչ Թիմոյեան էք վ մէկ տեղեկագիրը, ուր ըսուած էր թէ զանազան տեղեր պետական պաշտօնեաներու կամ ժողովուրդէն անհատներու դէմ ծածկաբանօրէն կամ, ինչպէս Համիտին օրով կ'ըլլար, «մուխլիլի սարք» առորագրութեամբ «Ժուրնալ»-ներ կը տրուին՝ իբրեւ արդիւնք անձնական ոխակալութեան։ Քննութիւն կատարուելով կը հաստատուի թէ ամուն պարագայի մէջ ճշմարտութեան հակառակ վերագրութիւններ են։ Տեղեկագիրը կը յարէ թէ այդ վիճակին չարաշահութիւնը թէ՛ պաշտօնեաներուն անպէտ զգուշութիւններ կը պատճառէ և թէ չատ դէշ տպաւորութիւն մը կը գործէ հանրային բարոյականութեան վրայ։ Հետեւաբար նոր սահմանադրական վարչութեան մէջ ամէն ոք զգիմամբ և քաղաքի իրաւունք ունի, այդ բողոքադիրները պէտք է բուն իսկ դիմողին տորադրութիւնը կրնան և առանց դատ ծածկանունով կամ «մուխլիլի սարք» առորագրութեամբ «Ժուրնալ»-ներ չընդունուին. սակայն երբ պէտք էլլայ, կառավարութիւնը կրնայ դիմողին անունը երեւան չհանել։ Նիրքին գործոց նախարարութիւնը, ընդունելով այդ տեղեկագրին տպաւորականութիւնը, ըստ այմ գրեց բոլոր նահանգները։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲՈՂՈՍԲԱՊԵՏԱԿԱՆ ընդհ. ժողովը առջի օր գումարուելով որոշեց Սուլթան Ա.Հմետի հրապարակը զբօսատեղիի վերածել և մէջտեղէն պողոտայ մը բանալ։ Ասոր համար 6 հազար ոսկի պէտք է որ պիտի հատուցուի 50 հազար ոսկիի կանխավճարէն։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին Սինոդը որոշեց գրել օրթոտոքս վանքատան կանոներու և գործարանի աէրերու՝ ազնական օրերու մէջ արձակուրդ տալ իրենց պաշտօնեաներուն, որպէս զի ազգը կատարեն իրենց կրօնական պարտականութիւնները և հանգիստ ըլնեն։

ՆԵՐԲԻՆԵՆԵՐՐ ԶԻՆՈՒՈՐ.— Պէշիկթաշի ու Օրթագիւղի տպարանքներուն մէջ գտնուող ներքինիներէն ազնիք որ զինուորական ծառայութեան տարիքին մէջ կը գտնուին, իբրեւ զինուոր արձանագրութեան դէմ չընդունուին. սակայն երբ պէտք էլլայ, կառավարութիւնը կրնայ դիմողին անունը երեւան չհանել։ Նիրքին գործոց նախարարութիւնը, ընդունելով այդ տեղեկագրին տպաւորականութիւնը, ըստ այմ գրեց բոլոր նահանգները։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔՈՂՈՍԲԱՊԵՏԱԿԱՆ ընդհ. ժողովը առջի օր գումարուելով որոշեց Սուլթան Ա.Հմետի հրապարակը զբօսատեղիի վերածել և մէջտեղէն պողոտայ մը բանալ։ Ասոր համար 6 հազար ոսկի պէտք է որ պիտի հատուցուի 50 հազար ոսկիի կանխավճարէն։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին Սինոդը որոշեց գրել օրթոտոքս վանքատան կանոներու և գործարանի աէրերու՝ ազնական օրերու մէջ արձակուրդ տալ իրենց պաշտօնեաներուն, որպէս զի ազգը կատարեն իրենց կրօնական պարտականութիւնները և հանգիստ ըլնեն։

ՆԵՐԲԻՆԵՆԵՐՐ ԶԻՆՈՒՈՐ.— Պէշիկթաշի ու Օրթագիւղի տպարանքներուն մէջ գտնուող ներքինիներէն ազնիք որ զինուորական ծառայութեան տարիքին մէջ կը գտնուին, իբրեւ զինուոր արձանագրութեան դէմ չընդունուին. սակայն երբ պէտք էլլայ, կառավարութիւնը կրնայ դիմողին անունը երեւան չհանել։ Նիրքին գործոց նախարարութիւնը, ընդունելով այդ տեղեկագրին տպաւորականութիւնը, ըստ այմ գրեց բոլոր նահանգները։

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին ազգերը՝ էրհնասաթիէի Ալիքիա դատական նահատարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ սա իրողութեան վրայ.— Ուզուն Քէօրբիլի մէջ երևսունհոգը հոգի ձերբակալուած էին՝ իբրեւ անդամ «Ասէլֆիա» անուն խռովարարական Ընկերութեան մը։ Էսիրնեի պատժական տուեանին առջեւ դատաւարութիւն կատարուելով յայտարարեր են թէ այն յայտարարութիւնները, որոնք իրենց ամբաստանութիւնը իբրեւ պատճառ և տարեքանչիւր դատաւորին առջեւ բերուած եղած արձանագրուած են, չինած են և կեղծ. տարեքանչիւր դատաւորին ու ընդհանուր դատախազին կողմէ յերիւրուած են և բռնութեամբ ու տանջանքով իրենց ստորագրել տրուած։

ԵՄԻՆԻ վիճակ.— Առնուած լուրերու նայելով, զինուորական հրամանատար Սալիհ փաշան և Սէյիտ Իսրահիմ միջեւ ընդհարումը մոռալուա է։ Սալիհ փաշա ունի քսան հազար զինուոր։ Պահեստրականի նախարարութեան որոշմամբ երկու վաչաերը՝ թընդանօթներով դէպ ի Եմինի ճամրայ պիտի ելլեն յառաջիկայ չորեքշ։ Իսրահիմ պաշա միւս գրեթէ բոլոր ցեղապետները հնազանդութիւն յայտնած են տեղական իշխանութեանց։

ՊՈՊՈ ԹՈՀԻՐ, որուն ափրիկեան Տրիպոլսոյ աքսորավայրէն փախուստը յայտնի ենք, Նարոլիէն նամակ մը ղրկեր է իր կնոջ՝ գրամ պահանջելով։ Կ'ըսուի թէ խաղի մէջ հարիւր ոսկի չտնելով այդ գրամը տուեր է Հրեայի մը, որ իր փախուստը դիւրացուեր է։ Պապա Թոհիր իր կնոջը նաեւ գրեր է որ Կ. Պոլսոյ մէջ բոլոր ունեցածները ծախէ և իր մօտ երթայ՝ Իտալիա։

ԵՐԶՐՈՒՄԷՆ հետեւեալը կը գրեն տեղական թերթի մը.— Մեր կուսակալը, քննական պատրէ վերադարձին, կ'ըսէր Ալաչկերտի դաշտին համար, (Երզրումէն երեք օրուան հեռաւորութեամբ դաւառակ մը) ցաւելով տեսած եր թէ քանի ժամուան երկայնութեան և տասը-տասերկու ժամ լայնութեան ունեցող այդ ընդարձակ տարածութիւնը գրեթէ անմշակ է, մինչդեռ հողը խիստ արգասաբեր է, ամէն տեսակ մշակութեան համար, և եթէ չտաղտուկ ո՛չ միայն ամբողջ Երզրումի նահանգը, այլ ուրիշ երկու նահանգներ ալ մնուցանելու բաւական է։ Այդ լքեալ հարստութեան քով կը տեսնուի չատ քիչ խիտ բնակչութիւն մը՝ ողորմելի կեանքով մը մէջ։ Հաղուագիւտ գիւղերու բնակարանները կը կազմուին քարի ու ցեխի կոյտ մը, որոնց պատերը հողին մէջ կը մխուին, խոզուլով նեղ ցած բացուածք մը, ուրկէ կ'անցնին մարդիկ և անասունները, վասն զի, ցաւալի է ըսել որ, մարդիկ ալ անասնոց հետ կը լմնակին։ Մեր կուսակալը երբ ունէր յայտարարելուն այդ քնակակցութիւնը տեսնելով, «Ի՛նչ տխուր հետաքրքրութիւն»։ Կուսակալը, ուրիշ տեղ չդտնելով, հաստատուեր է երբեմն գիշերել նոյն կարգի բնակարաններու մէջ։ Արդէն նոյն տեղերը ուզելուդով ամէն մարդ ալ այդպէս ընել պարտաւորուած է։ Սննդեանքնի գալով, բրինձը անծանօթ է։ Նոյն իսկ հաւկիթի գտնուին ալ չատ դժուար է։ Այդ ընդարձակ դաշտին մէջ գրեթէ բնաւ ծառ չկայ, որով վառելափայտ և առուձ չի գտնուիր։ Թէեւ Ալաչկերտի դաւառակին կեդրոնէն եր քիչ մը հեռուն ածուխի հանք մը կայ, բայց ոչ ոք անով կը զբաղի և ձմեռը չոր աղբը կը գործածուի իբրեւ վառելանիւթ։ Կուսակալ մը ո՛րքան ալ կարող և բարեացակամ ըլլայ, չի կրնար իրայ նեղակոչ վիճակը վերկել իր ունեցած միջոցներով, սակայն անշուշտ կուսակալը մայրաքաղաքին ձեռնհաս պաշտօնեաներուն ուշադրութիւնը պիտի հրաւիրէ, որպէս զի հարկ եղած միջոցները ձեռք առնին այս տեղի ժողովրդեան բարոյական ու մտաւորական մակարդակը բարձրացնելու համար. թէ՛ առաջնակարգ ձեռնարկելով այդ հոգին չանդրադնանը, այդ քան մարդոց դիւրակցութիւնը և երջանկութիւնը ապահովելու համար։ Էրզրումի մէջ վառելափայտի չէքին հարիւր քան ղրուշի բարձրացած ըլլալով, կուսակալը Պաչքալէ գնաց, տեղւոյն հանքերէն ածուխ հանելու և գործի տալու համար։ Այս տեղի անպլիական հիւպատոս Պ. Շերքի նոյն պաշտօնով դիւրէժ փախարձեցաւ։ Իր յաջորդն Պ. Մաք Կրեկորի կը սպասէ Էրզրումէն ճամբայ ելլելու, ուր ան քան չատ կը պատճառէ իր մեկնումը, վասն զի հսկ անցեալ մէկ քանի տարիներու մէջ հայկական հարստութիւնները մեծ չափով ձեռք անցուցած են։

ԹԻՖԼԻՍԻ մէջ տեղւոյն զինուորական դատարանին վճռագրով կախաղան հանուեցաւ Սարգիս Սրիմեան երկու վրացիներու հետ, որոնք սահմանուելեան պահպանակ մը սպանած էին։

ՍԻՄԱՒԻՐԻ Հայ հասարակութիւնը 219 րուբլի հանգանակած է իր մէջ յօգուտ Թրքահայասանցի կարօտեալներուն։

ԿԱՐՆՈՑ Սահասարեան վարժարանին մէջ վերջերս մանկավարժական դասընթացք մը հաստատուած է ուր բանական թուով ունկնդիրներ սկսած են հետեւիլ։

ԿԱՐՆԵՆ նոյմ. 10 թուականաւ կը գրեն թէ՝ տեղւոյն Սահմնորդ Տ. Սմբատ Ծ. Վ. Սահակեթեան, երեք չաբաթի չափ առաջ ոտգիելութիւն տուեր է տեղւոյն Իսահիէ վարժարանը, և անօրէնին առաջնորդութեամբ բոլոր դասարանները պարեր և աչակերտաց դասատանդութեանց ունկնդիր եղեր է։ Տեղւոյն կուսակալ Ճէլալ պէյն ալ այս առթիւ յանկարծակի փոխադարձ այցելութեան նկած է տեղւոյն Սահմնորդարանը և քիչ մը հանգիստ ընելէ վերջ՝ Սահմնորդ Տ. Սմբատ Ծ. Վ.ի ընկերակցութեամբ նաեւ այցելեր է Սրբոհան ու ազգկանց Հոգիփրկիան վարժարանները և դասատանդութեանց ներկայ գտնուելով աչակերտներուն այլ և այլ հարցումներ ըրած ու տասնամ պատասխաններուն գոհ մնացած է։ Ցետոյ տեղւոյն մէկարիճ միւտիրի պէյին ընկերակցութեամբ այցելած է Սահասարեան վարժարանը, ուր եւս պատուասիրութիւններ եղած են իրեն և հրաւիրած են զինքը ներկայ գտնուելու դասատանդութեանց։ Ձեխ պէ

DEUTSCHE BANK
ՏԷՕՅՉԷ ՊԱՆԿ
ՊԷՐԼԻՆ
Հիմնուած 1870ին

	Մարք
Դրամագլուխ ամբողջովին վճարեալ	200,000,000
Պահեստք ի վերջ 1908ի	103,699,000
Շահաբաժինք 1899էն 1903,	11%
1904էն 1908	12%

Մասնաճիւղք՝ Պրէմէն, Տրէզտէն, Ֆրանքֆորդ, Համպուրկ, Լայպցիկ, Միւնխէն, Լոնտոն, Նիւ-Եորք, Վիեննա։
Մասնաճիւղ ի Կ. Պոլիս։
Գլխաւոր կեդրոն Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, 25-27, Ամառօթուն ներկայութեան պաշտօնատունին մէջ (որ չհնուելու վրայ է)։
Դրամակալութիւն Պոլսոյ կողմը, եւ առժամեայ գրասենեակ Տնօրէնութեան, Պամամճեան Խան, Աչիր էֆ. Քիլիւլհանէ փողոց։
Մնառուկը բաց պիտի բլլայ ժամը 9ուկէսէն 4 ուրբաթ օրերը 9ուկէսէն 1։
Տէօյչ Պանքին Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղը կ'ըզբաղի ամէն տեսակ Պանքայի գործողութիւններով.—Հաչուենպաստներ կը բանայ։ Ի տես կամ պայմանով վճարելի գումարներ կ'ընդունի։ Հաչուենպաստով փոխառութիւն կ'ընէ եւ բաշխառութեան փոխարէն։— Թուղթեր կը ղրկէ։— Ներքին գաւառներու եւ արտասահմանի ամէն կարեւոր հրապարակներու վրայ չէք եւ փոխանակղիր կը դնէ ու կը վճառէ։— Կուտայ վարկի նամակներ, վճարման հրամաններ, թէ՛ գրով եւ թէ հեռագրով, աշխարհի ամէն կարեւոր հրապարակներուն վրայ։— Ամէն երկիրներու մէջ կը գտնէ մուրհակներ ու առևելիքներ։— Ապրանքներու ներածման համար վարկ կը բանայ առեւտրական թուղթերով։— Կ. Պոլսոյ եւ օտար Սակարաններու մէջ արժեթուղթեր կը գնէ ու կը վաճառէ։ —Արժեմուղթեր ի պահ կ'ընդունի։

ՏՈՔԹ. Ս. ԹԷՐԶԵԱՆ
20 տարուան փորձառու բժիշկ եւ Բարիզի հիւանդանոցներու մէջ աշխատած
Մեծ ուշադրութեամբ կը դարմանէ կուրծքի, ստամոքսի, լեարդի եւ աղեաց հիւանդութիւնները, արանց եւ կանանց մկանց ու ծնունդական գործարանաց բարդութիւնները։ Հիւանդ տղայոց մասնաւոր խնամք կ'ընծայէ։ Վերթարժական գործողութիւնները կը կատարէ եւ մանկաբարձութիւն ի գործ կը դնէ։
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն առաւօտ, կէս օր եւ երեկոյ իր տունը Պէշէք Ցունաց Եկեղեցւոյ փողոց թիւ 17, ուրկէ ժամը կը գտնուի Սկիւտարցի Գիւղաքաղաքացւոյն մօտ դեղատունը։ Ազգքաղաքացիները միշտ ձրիապէս կը դարմանէ։ 50—30

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑԸ
ՍՏԱՑԱԾ Է
Ե. Ռըճնէի՝ գլուխ գործոցը՝ Ցիւսուսի կեանքը, Թարգմ. Վ. Վարդանեանի.— Ա. Անտոնեանի՝ Իտալիայում եւ միւս հեղինակութիւնները.— Եղիճէ Թոփչեանի՝ Երեսասարդ Թուրքիան եւ Հայերը.— Ա. Խաճատրեանի՝ Երգեր ու վերերս.—Խան-Ազատի եւ Գրիգոր Վարդանեանի՝ Հայասատանի Պատմութիւն, Նախապատմական մարդը եւ Հայկական առասպելներ.— Խան-Ազատի՝ Յիշողութիւններ Խրիմեանի մասին եւ Նեռկայացուցչական Կառավարութիւն.— Ալ. Մամիկոնեանի՝ Ո՞ւր երթամ Տաճկահայ գաղթականներու կեանքից.— Ս. Խաճատրեանի՝ բոլոր կրօնի գործադիրքերը։
Գրավաճառանոցը ունի նաեւ չատ մը Կովկասեան հրատարակութիւններ, նոյնպէս թէ՛ տեղական եւ թէ Վենետիկեան եւ Վիեննական գիրքեր։
Մեր Առաքելոցի չաճախորդները կրնան դիմել տեղւոյն Օսմանի՝ դեղատունը։ Դիմել Մահմուտ փաչա, Թուրքաքէրլար, Կովկասեան Գրավաճառանոց։ 10—10

Banque Russe
POUR LE COMMERCE ETRANGER
ԱՐՏԱՔԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ Կ. ՊՈԼՍՈՑ
ՍՈՖԻԱՄԵՑԻ ԴՐԱՄԱՆՆԵԱԿԻ
Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, Ատաէք խան
ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՆՆԵԱԿԻ
Կալաթա, Վոյվոտա փողոց
Օսմանեան Կայս. Պանքային դիմաց
ԴՐԱՄԱՆՆԵԱԿԻ Ի ՍԹԱՄՊՈՒԼ
Սուլթան Համամ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի Ս.ԲԵԳԵՐՊՈՒՐԿ
Հիմնուած 1871ին
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՐՈՒՊԼԻ
ՄԱՄՆԱՃԻՒՂՔ
Ի Բարիզ, Լոնտոն, Ժընեվա
ՄԱՄՆԱՃԻՒՂՔ Ի ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ
Ադքէրման, Արխանկէլ, Ասթրախան, Բաքու, Եկաթերինոսլաւ, Էլիզապէթգրատ, Քէրսոն, Ռիբել, Րոզլօֆ, Քրեմէնչուկ, Մոսկուա, Նիքօլայէֆ, Նիժնի-Նովկորօտ, Նօվօրօսիյսք, Նիքօլայէֆ, Օսէսա, Օմսք, Բէրմ, Բօլղօվ, Ռիկա, Սարաթօֆ, Սիմֆերոպօլ, Սիմֆէրօքօլ, Թօմսք, Թիումէն, Վէլիքի-Ուսթուգ, Վիլնա, Վօլոգտա, Վօռոնէժ։
Պանքայի եւ Սակարանի ամէն տեսակ գործառնութիւնները կ'ընէ։ Ապրանքի վրայ դրամ փոխ կուտայ։ Ճանձն կ'առնէ ապրանքներ ծախել յանձնառուներով։
Նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ՍԷՖԻՆ դրամարկղը, որուն ամէն ապահովութիւն կ'ընծայուի։
ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՆՈՒԱՍՏԱՒՈՐ ՍՆՏՈՒԿ
ՇՈՒՏ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՏՈԿՈՍՈՎ

ՏՈՔԹ. Ա. ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Ակաճջի, Փիքի ու Կոկորդի Հիւանդութեանց
Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ միւնէտ ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած կէնքարպահնութեան, ատը օգի, ալեաֆանօսքօբիի եւ ուրիշ նորահար մէթոտներով. հիմնական կերպով կը բուժէ խուլութիւնը, ականջի խժալը, դլխոյ հիւցած ցաւերը, գլխոյ պտոյտը, վերջապէս ականջի, քիթի, կոկորդի, բերնի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։ Քիթի, երեսի վրայ եղած տմեւութիւնները, առանց գործողութեան, մասնաւոր մէթոտով կը չակէ ու գլխոյ ու վիզի վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ։ Կոկորդի նշիկները (պատէմիք) կը հանէ առանց արիւնահեղութեան, իր մասնաւոր գործիքովը։ Կը գտնուի ամէն օր, մինչեւ կէս օր Պահչէ Գաբու, Հաճիպէյ Մկրտչի դէմ, Սրբէ Իւթիւնեան դեղատունը, իսկ կէս օրէ վերջ Բերա, Շիտակ ճամբան, Թագսիմի Յիւնուս. Հիւանդասոցին դէմ, թիւ 41 տունը։ Հինգշաբթի օրեր իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայել ազգքաղաքները միայն ձրի կը գործեն։ 50—29

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ
Կը խնդրուի հրատարակութեան համար ղրկուած ձեռագիրները թղթին մէկ երեսը միայն եւ կարելի եղածին չափ յստակ գրել։

ՏՈՔԹ. ՋԱՐՃՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ-ԲԺԻՇԿ
Կոկորդի, Քիթի եւ Ականջի
Վկայուած Բարիզի Համալսարանէն
Նախկին օգնական-բժիշկ
ՊՕՐՏՈՒԱԼԻ Հիւանդանոցներու
Պատիւ ունի ծանուցանել իր՝ այսուհետեւ ի դիւրութիւն իր յարգոյ յաճախորդաց քաղ ի Երեքաբերի և Շաբաթ առաւօտներէ, ամէն օր 2-6 (ը.թ.) կը գտնուի իրեն դիմող հիւանդները դեղատան ամենավերջին մէթոտներով. Պոլիս՝ կամուրջին գլուխը, Մ. Կ. Նարկիլէեանի էֆ ի դիմացը։
Ընտանեկան բժիշկ

ՏՈՔԹ. ՋԱՐՃՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ-ԲԺԻՇԿ
Կոկորդի, Քիթի եւ Ականջի
Վկայուած Բարիզի Համալսարանէն
Նախկին օգնական-բժիշկ
ՊՕՐՏՈՒԱԼԻ Հիւանդանոցներու
Պատիւ ունի ծանուցանել իր՝ այսուհետեւ ի դիւրութիւն իր յարգոյ յաճախորդաց քաղ ի Երեքաբերի և Շաբաթ առաւօտներէ, ամէն օր 2-6 (ը.թ.) կը գտնուի իրեն դիմող հիւանդները դեղատան ամենավերջին մէթոտներով. Պոլիս՝ կամուրջին գլուխը, Մ. Կ. Նարկիլէեանի էֆ ի դիմացը։
Ընտանեկան բժիշկ

ՊԷՐԼԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 356
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՋԳԱՑԱՐԱՆ
ԿԵՆԴԱՆԻ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒ
ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ,
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ,
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ,
ՅՈՒՆԱՐԷՆ,
ԱՐԱԲԵՐԷՆ, ԵՒԼՆ.
ՓՈՐՁԻ ԴԱՍԸ ՁՐԻ
ՑԱՑԱԿՈՒԹԻՒՆ
Ձրի կը տրուի փափագողներուն
36—9

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
1831 Մարս 20ի Կայս. Ուխազով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեդերապուրկ
Ընկերութեան ապահովիչը, Մեծ Մոռսկայա 27

Դրամագլուխ ամբողջովին վճարեալ	10,666,666 Ռ.
Երաշխաւորութեան գումար աւելի քան	187,322,000 »
1907ի հասոյթ	83,232,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է	581,115,000 »

Ընկերութիւնը չատ նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ տրվիճ, ծովային վտանգներու եւ ամէն տեսակ արկածներու դէմ, կեանքի բաղմատրոն թարիֆաներ անմրցելի եւ բոլիսանիս պայմաններ։— Նաեւ, երկաթուղիով և չոպինասով համարպութեանց արկածներու և նոյն իսկ ապահովագրութիւններ։ Դիմել Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղաբեան խան, Վ.բզմատա փողոց, Գալաթիա, Պոլսոյ Գործակ. Աչիր էֆ. փողոց, Տիլսիզ Զաատ Խան, Թիւ 26, Դ. ՍԻՐԱԳԵԱՆ Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին
Ա. ՀԱՒԻՐՄԻԶ

ՎԻՆԻՍ
Հայ Նոր Վաճառատուն
Բերա, Մեծ-Փողոց, Թիւ 424, (Ռուս. Դեսպանատան դիմաց)
Ֆրանսական, Անգղիական եւ Իտալական վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր եւ նուրբ ապրանքներ, չափազանց յարմար գիներով։
Սեզմիրան նոր ձեւ (ԱՒԶԻՆ ՈՒՂԻՂ ԵՒ ԲՐՔՆԱՔՄ), Հովանոց, Գուլպայ, Թաղիքնակ, Ձեռնոց, Շապիկ այր մարդոց, Տիկիններու եւ Պարոններու համար Օձիքներ, Փողկապ, Դրամապանակ, կանանց Պայուսակ, Անուշահոտութիւնք Բիվէր, Ժանեակ, Ժապաւէն, Պաօտրեի, Լայլն, Լայլն։
ՆՈՒԷՐԻ ՅԱՐՄԱՐ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
ՕՐՈՒԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՁԱՃԱԿԱԿՈՐ
ԿԱՆԱՑԻ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ
Ձոխ մրեխ գլխարկի վերաբերեալ ամեն տեսակ նիւթերու
ԾԱՆՕԹ.— Կը խնդրուի ամենիւ յաճախորդներէն որ զարեհաճին անգամ մը այցելել վաճառատունս, համոզում ըլլալու համար գլխարկներու ժամանելիանը, ապրանքներու տարողութեանը և նորաձեւութեանը մասին։ 36—29

ՏՈՔԹ. Ա. ՊՈՂՈՍԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Ականջի, Քիթի ու Կոկորդի Հիւանդութեանց
Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ միւնէտ ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած կէնքարպահնութեան, ատը օգի, ալեաֆանօսքօբիի եւ ուրիշ նորահար մէթոտներով. հիմնական կերպով կը բուժէ խուլութիւնը, ականջի խժալը, գլխոյ հիւցած ցաւերը, գլխոյ պտոյտը, վերջապէս ականջի, քիթի, կոկորդի, բերնի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։ Քիթի, երեսի վրայ եղած տմեւութիւնները, առանց գործողութեան, մասնաւոր մէթոտով կը չակէ ու գլխոյ ու վիզի վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ։ Կոկորդի նշիկները (պատէմիք) կը հանէ առանց արիւնահեղութեան, իր մասնաւոր գործիքովը։ Կը գտնուի ամէն օր, մինչեւ կէս օր Պահչէ Գաբու, Հաճիպէյ Մկրտչի դէմ, Սրբէ Իւթիւնեան դեղատունը, իսկ կէս օրէ վերջ Բերա, Շիտակ ճամբան, Թագսիմի Յիւնուս. Հիւանդասոցին դէմ, թիւ 41 տունը։ Հինգշաբթի օրեր իր տունը դիմող ամեն հիւանդները, իսկ վկայել ազգքաղաքները միայն ձրի կը գործեն։ 50—29

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲՐԻՋ 1828—1829
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԲԱՐԻՋ, ԲԼԱՍ ՎԱՆՏՕՆ 9
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ
ՀՐԴԵՀԻ ՁԻՒՂ

Ապահովագրեալ դրամագլուխ	25 միլիոն Ֆր.
1907ին գանձուած ապահովագրէն	28 միլիոն »
Մինչեւ 1907ի վերջը հատուցուած վնասք	350 » »
Դրամագլուխ և պահեստք	134 » »

ԿԵԱՆՔԻ ՁԻՒՂ

Ընթացիկ ապահովագրութիւնք	338½ » »
1907ին գանձուած ապահովագրէն	12½ » »
Մինչեւ 1907ի վերջը հատուցուած վնասք	231 » »
Դրամագլուխ և պահեստք	179 » »

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան կրկին ճիւղերու դրամագլուխն ու պահեստը խոշոր գումար մը կը կազմեն որ ոեւէ հատուհատուորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆԻ ապահովագրեալց։
Արեւելքի համար մասնաւոր զգուշութ սակացոյց, նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ուրիշ ո՛և է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերն ամէնէն ժամն գիներով օրինակի համար՝ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԿՅԱՆՔ, ԴՐԱՄԱԾԻՏԻ, ԵՒԼՆ.։
Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՏԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆԿԱՆ
Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհանուր Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՄԷՐԼԵԱՆ
Պետ կենդ գիւղին ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Թաքըրճը Օղլու բաստ։
Դործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։
Տէր եւ Տնօրէն ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՇՆԱԶԱՐ

ԹՈՂ ԿԱՐԴԱՆ
ԱՆԱԼՈՐԾ ՀՈՏԸ ՈՒ ՀԱՄԸ ԱՌՆՈՒԱԾ
ՄՕՐԻԻ ԶԿԱՆ ԻՒՂ
Huile de Foie de Morue Désodorée
Թէեւ չատ Մօրիւի ձկան իւղին կազդուրիչ յատկութիւնները օգտուիլ կ'ուզեն, սակայն անոր անախորժ հոտին ու հոսին զարհուրիլ չեն կրնար գործածել. ուստի այժմ նոր մեթոտով մը իր բաղադրութեան առանց վնասելու, այդ անախորժ հոտը ու համը չկորսած է, այնպէս որ ամենէն փափուկ ստամոքսներն իսկ կրնան զայն մարսել։
Վաստակ բլլալու համար ամէն օր կրնայ Դեղարանիս մէջ փորձել։
Կեդրոնատեղին Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Համիտէ սեպիլի դէմ Աբիկ ԻԼԹԻՃԵՆԻ Դեղարանը և Գալաթա-պիազ օդային Կապիէկիւրութեան դէմ ՏՐԴՍՏ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ դեղօրէից վաճառատունը։
Պոլսոյ և գաւառներու ամէն հանրածանօթ դեղարաններու մէջ կը գտնուի։
Պոլսոյ մէջ 100 տրամոց չիշեր հինգ դրուշի կը ծախուին։ 90—18

ՊԱՅՄԱՆՔ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»ի
Բաժնեգիրները վճարելի են լաթարձակալէս կանխիկ։ — Ընթացքաձև բաժանորդագրութիւնք խոկոյն կը գադրին։ — Դրամի ուղարկման լաւագոյն միջոցն է ՄԱՆՏԱՍ—ԲՕՍՓՈՐ։ — Դրամի փոխարկին համակագրաշար ալ կ'ընդունուի՝ 105 դ. ի համակագրաշարը 100 դ. ի հաչուով։— Դրամի ուղարկման ծախքերը բաժանորդագիր կը պահանջին։— Թերթերին պաչտօնական ատացագրին վճարելին եղած վճարումները միայն օրինաւոր են։— Ամէն տեսակ անհատական կամ չատու վերաբերող ծանուցումներ վճարելով են և առանձինն կը տարածուին։ Զրկ են միայն հանրօգուտ հրատարակութիւնները։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ԶԱՐԵՀ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ
1.—ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ, նախապատրաստական տարի պատկ. Բ. տպագր. ճոխացած։ Կը պարունակէ՝ բացատրուած ընթերցուածներ, առարկաներ, ոտանաւորներ և իրագիտական դասեր, գին 3 դրչ.։
2.—ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ, Ա. գիրք մանկապարտէզի պատկ. Նոր մանկավարժութեան ձեւով պատրաստուած, գին 20 փարա։
ԱՐԴԵՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ԵՆ
3.—ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ. Բ. գիրք մանկապարտէզի պատկ. գին 2 դրչ.
4.—ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ, Ա. տարի պատկ. գին 4 դրչ.
5.—ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ, Բ. տարի (տարրական) գին 4 դրչ.
6.—ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ, Գ. տարի (միջին Ա. տարի) գին 5 դրչ.
7.—Ընթացքաւարտութիւն Ա.և Բ. տարի, 54 տպատուիչ ձեւեր ու պատկերներ.—Ամէն հաչիւ օժտեան չափերու և դրամներու վրայ հիմնուած և ուսուցման նպատակը բացատրուած։ Գին 4½ դրչ.։
8.—Բազկաթոռ հայ-գաղթ. Ե. Տէր-Մկրտիչեան, յատուկ անուանց բառգրքուկով գրատպուած 17½, փառակազմ 20 դրչ.։
Զրկի նմոյշ կը ղրկուի միայն թիւ 1, 2 և 7 գիրքերէն։ Ծանձնարարութիւնները ղրկել ուղղակի հեղինակին գրատունը, Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Բաչիմ Փաչա խան.
Ամ պայմանին ուշադիր ըլլալ անհրաժեչտ է, թէ՛ գիրքերը հոգնութեամբ առանալու և թէ գոհացուցիչ գեղ։
Գրատունը կը կատարէ գրական ամէն յանձնարարութիւն կանխիկ վճարումով և վարձով գիրէ կուտայ ընթերցման համար, հայերէն և գաղիերէն վէպեր, եւն.։ 15—14

ՀԱՅԿԱԶՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ
ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՏՈՐ Ա.
ՀԱՅԿԱԶՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ
Ի ԼՈՒՍԱՒՈՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ԱՐՇԱԼՈՒՅՍԸ
Ի ՀՈՐԻԶՈՆԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ
Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԱՐՇԱԼՈՒՅՍԸ
*Ի ՀՈՐԻԶՈՆԻ ԱՐԵՒՄՏ